

HORTOBÁGY.

KÖZHASZNU ÉS MÜLTATTÓ TARTALMU HETILAP,
egyszersmind a debreczeni szünügyegylet, zenede- és dalárdaegylet, kertészeti egylet, takarékpénztár és több helybeli társulat közlönye.

Egyes száma...
Lapunk számára külföldi hirdeményeket elfogad: Debreczen: Brauner J. G. Weichert könyvkereskedése. Ujpelek: A. Hassenstein és Vogler. M. Frankfurton: Molien Otto Jäger könyvkereskedése. G. L. Daube és Tirsau. Hamburgban: Hassenstein és Vogler, Daube G. L. és Tirsau. Párisban: Havassy, növény. Berlinben: Goldberger A. T.

A dohánytermesztőknek tudomásul.

A..... jul. 10. 1866.

Szomorú gazdasági viszonyaink közt a dohány az, mely a földmivel rokonzenévé a legnagyobb mértékben bírja. — Mert midőn gabonánkról sohasem tudjuk: eladhatjuk-e és mi áron? a dohánynak megvan a maga biztos vevője a kincstárnak és külföldi kereskedőkben is akár annak, akár emennek természet: nemcsak aránylag jó ár ad fáradságom eredményeért, de ha meg vagyok szorulva, egyik is, másik is előlegezi a szerződött ár egy részét; — s ez, ilyen nyomorúságos időben, amikor még uszorrá sincs aki adjon, valóságos istenáladás a régen szokólkó földmivel.

E sorok írja már rég termesztő a dohányt. Egy holdon egyrészt tíz mázsát arat s azt átlagosan 8 ftal számítja, a 80 ftnak felét a kertésznek levonva, 40 ft. „állandó” bruttó jövedelem egy holdról még mindig oly haszon, melyet a föld örökárához mérve, igen gazdag perzentnek lehet mondani; míg a buza- és árpatvet, isten tudja mikor fizetett ennyit.

Osoda-e, ha mindazon tömördek boszuság dacára, melyet a feles kertészek és a bemázsálásnál szokásos eljárás okoznak: nemcsak lemondani nem tudok a dohányról, de évről-évre nagyobb kiterjedésben mitvelem azt.

A vevőt azonban megváltoztattam. A dohányt átvevő kincstári tiszték bánásmódja elidegenített a monopoliúmtól s oly kereskedővel szerződtem, kinek engedélye van a külföld számára kiszállítani.

A dohánynak előre kialkodott ára, jót rosszat egybevétve, mázsánként 10 ft. s az összes beültetett földdarabra, holdjától 10 mázsájával felvett reménybeli termés árának felét, a szerződés aláírásakor — szükségem lévén pénzre — előre felis vettem.

Szerződésem 6-ik pontja szerint, köteles vagyok dohányomat a jég ellen biztosítani.

Méltányos kívánás a kereskedő részéről, hogy sem ingó sem ingatlan zálogot nem kívánván, legalább ekin biztosítam az adott előleget; hogy ha mindennemű vétkét elveri is a jég: meg legyen nyugtatva pénzének visszanyerése felől.

Másrészt, ha kötelezem nem volnék is, a józan okosság dik-tálja, hogy egy lehető szerencsétlenség esetében ne tetessem a bajt azzal, miszerint a hiába felvett előleg visszafizetésére más terményemért próbáljam el, hanem gondoskodjam kár-eny-hítő szerrel, amilyen — a biztosítás.

A „pesti biztosító-intézet” ügynöke legközelebb esvén hozzám, ezt kerestem meg, azért is, mert kezemhez jut-tattott értesítéséből azt láttam, hogy a társulat a jég ellen bi-ztosítók javára különös előnyöket kész nyújtani. E különös elő-nyök iránt felvilágosítást adni, a hirdetés szerint az ügynökök lévén megbízva: kértém ezen felvilágosításokat és meg is kap-tam azon utasításban, melyet az intézet igazgatósága ügynökei-kező kibocsátott.

S mondatom, hogy ez utasításból igazán „különös” elő-nyöket olvastam, melyek fölött gazdaltársaim kétségkívül ép annyira fognak bámulni, mint én bánulni a biztosító közönség

érdekeit ennyire önmegtartóztatás szíven viselő társulat nagy-lakúsággal.

Az érintett utasítás illetékesen szól az ügynökökhez:

„Míg f. hó 16-án kelt köriratunkkal arra íggyekztünk ön-öket figyelmesekké tenni, monnyire veszélyeztetve van a biztosítási üzlet, a kedvezőtlen időjárás kö-ve-tkeztében mutatózó rossz termés által, — ezáltal ipar-kozni fogunk önöket megismertetni azon eljárásról, melyet a jégkárok elleni **dohánybiztosítások** felvételénél követni kívánunk.

Ugyanis a risisónok e faja, azon körülménnyel fogva, mi-kint a dohányültetvény már csekély sérülések által is, melyek-nek gyenge korában ki van téve, sokat vesz értékéből s növése-épen azon hónapokba esik, melyekben leggyakoribb a jégéső, — eddigelé, 1864-ik év kivételével, jelentékeny veszteségeket okoz-tott évenként a biztosító-intézeteknek; így különösen a mult évben is.

Ez természetesen különös rendszabályok alkalmazására hí fel, melyeket mi a következőkben terjesztünk önök elé:

1. Dohányra vonatkozó jégkárok elleni biztosítási ajánla-tok, csak oly felektől fogadgatnak el, kik a jelen biztosítási év-szakra más terményeiket is nálunk biztosították a jég ellen; — azért a biztosítási szerződéseknek „észrevé-telek” számára fentartott 21-ik rovatában tüzetesen kiteendő azon jégkárok elleni biztosítási szelvények számai, melyeknek nyomán az illető fél nálunk biztosítva van. — Ezen tüzetes ki-mutatás elmulasztása mindenesetre az ajánlat visszasa-u-tatását vonja maga után.

2. Oly egyenkénti azonban, kik dohányjánál egyebet nem termesztnek, csak azon esetben fogadgatunk el ily jégkárok elleni biztosítási ajánlatok, ha azok épületeiket vagy készletei-keik tüz vesz ellen már előbb nálunk biztosították s ezen biztosítás még legalább f. évi szevt. végéig tart, vagy meghosszabbítottatik.

Ez esetben is kiteendő az ajánlatokban — különbeni visszautasítás veszélye mellett — az illető tűzkár-biztosítási szelvények számai.

3. A jégkárok elleni biztosításból kizárva maradnak egész helységek egy helyt levő ültetvényei, valamint a nagyobb terü-letek p. o. 100 holdnyi ültetvények egy táblában.

4. Mai jegyzárszabásunk 4-dik osztályának kiegészítésével tessék megjegyezni, hogy a dohány-behizetési tételek az:

I osztályú helységre nézve 4% -ot
II „ „ „ „ 5% -ot
III „ „ „ „ 9% -ot tesznek.

5. Ezen díjon kívül fizet még a biztosítási szándékozó: Ha az egész díj azonnal kész pénzben lefizetettik, min-den 100 ft után 10 kr; minden más esetben pedig 20 kr; to-vábbá a fent felsorolt bíztosítási f. fok szerint, és háromszoros portót, 100 ft-on aluli biztosítási érték után azonban 50 kr; ille-tőleg 1 frtnyi minimum számítottat fel.

6. A váltó lejárati ideje lehető legrövidebb időre sza-bandó s rendszerint f. évi decz. 15-én tovább nem terjeszthető. Kérvén önöket, hogy a **dohánybiztosítási üzle-tet a lehető legzűkébb korlátok közé szo-**

ritsák. — az ajánlatok elfogadásánál különös elővigyázatalt, s egészen a jelen körirat értelmében intézkedjenek, — végre, hogy az ajánlati formulák tüzetes és helyes kitöltésére mindig szorosra figyeljenek, — magukat mély tiszszellett ajánljuk. — Az igazgatóság.”

Ime, itt vannak elősorolva azon „különös” díjazsalítások és lehető megkönnyítései a biztosításnak, melyekkel a „pesti biztosító intézet” hirdetései a közönség szemébe port lányanak, s melyek a sugályukból akint magyarázatnak meg az ügynö-köknek, hogy amennyire csak lehet, ne vállalják el a jégbiztosítást, mert az nagyon veszélyes dolog!

Ime, azon hazai intézet, mely keletkezése egyik indokál azt hirdeté, hogy az idegen társulatok a magyar természetlőt vett hasznot kifolytatván a hazából. (P. Napló 1864. november 6.) — ö is járulni akar azon csatorna eltorlasztásához, mely ez uton is annyi pénzünket szivároztatja ki, — ezen hazai intézet, a magyar közönségtől bevett pénzét, tud a háza határain innen és túl a biztosítás más nemében szédőleg kísérleteket csinálni, s midőn itthon a mezőgazda legfeljettebb kincseknek biztosításá-sáról van szó, akkor arra utasítja embereit, hogy „a lehető leg-zűkébb korlátok közé szorítsák” a dohánybiztosítást, (melyre már maga az igazgatóság amugy is elég dőlőztet terhet rakott), — mert a jég, veszteséget szokott hozni a társulatokra. Így akarja tenni „vonzóvá” a biztosítást a pesti intézet, hogy l-d-e-g-e-n-i-t-i magyar gazdákat az ügýtől, melynek apostolává lenni oly fenhangon igérté? Avagy addig kedveli a pesti intézet a magyar gazdát, mi bizonyos haszonra csinálhat vele üzletet? — ott pedig ahol risicót lát, eltaszítja magától!

Nem ez az eljárás is, melylyel a közönséget megynerni, annak bizodalmat kiérdemelni lehet. És ha netalán volna gaz-daltársaim közt, kit a „pesti biztosító-intézet” minden előnyt igényel hirdetési most vágy a jövőben tétúra vezetne, az ilyen felvilágosítására jónak láttam a fentebbi titkos utasítást közlenni: tanulják abból ismerni ez intézet eljárásának ós z-in-t-e-ségét. (M. a. é.)

Harczi hírek.

(S.) A béke-előzmények pontjai, — melyek m. hó 26-án Nikolsburgban a porosz király fohadiszállásán gr. Bismark és gr. Károlyi Alajos által készítették s melyek mit hó 28-dika óta osztrák császárf. ö félsége által is megörösíték. — a Duna-mellékben vélt nagy döntő csata tervét meghiúsíták; ésig az északi küzdelmek, — ha ugyan a békealkudozások sikerre vezetnek — teljesen megszűnnek; míg azonban a béke végleg meg nem köttetik, a lapok hírei szerint a porosz király az osz-trák területéről nem mozdul ki. A béke-okmány pontjai még nin-csenek hivatalosan közölve, tehát ezekről ezuttal hallgatunk. Amig az északi csatateréken a békülés fehér zászlaját akarják kitűzni, délen még mindig Márs vörös lobogója leng. A „De-batte” szerint Viktor Emanuel olasz király azt nyilváníta, hogy amig Olaszország győzelmet nem arat, békét nem köthet — s így az olasz és osztrák közt 8 napra köztöltő fegyvernagyváls-leltével, valószínűleg ismét foly a harc.

TÁRCZA.

EGRESSY GÁBOR
nincs többé!

Pest, jul. 21.

A nemzeti színház tegnap szomorú esemény színhelye volt. A színpad „Brankovics György”-öt Obernyik drámáját hirdeté.

A czímszerepet Egressy játszotta. Ki e darabot v. laha látta, lehetetlen, hogy örökre emlékébe ne vésődött legyen a második felvonás azon borzasztóan nagyszerű jelenete, hol Brankovics elé a szultán udvarába kezességül adott fiait egy-másután vezetik vissza, megvakítja. E helyen Egressy művé-szete tetőpontot ért. Mindig előszeretettel játsza e szerepet s neki, ki mindig szívből sirt és nevetett a színpadon — ki-vitele rendesen lelki rázkódásokat okozott. Többöször nyilvánítá, hogy egykor „Brankovics”-ban fog velem lenni.

Mitől maga is félt s a közönség mindig rettegett — teg-nap este megtörtént.

Az előadást megelőző délután szokatlanul derült, világ-m volt. Mosolygva nyilvánítá, hogy egészen megijodva érzi ma-gát. Este szerepét kedzettől fogva kedvel és gondolat játsza s több jelenete viharos tapost arattot. Először bevezetett fiával még egész erővel végzé szerepét. De midőn másik fiát Ivánt (Lendvayné) elővezették, hirtelen támadt rekedtség vetek észre hangján s midőn megvakított gyermekeihez kellett volna közelednie — helyben maradt. Lendvayné maga lépett feléje, kihez ezt kellett volna mondania: „itt vagyok gyermekem,” de már nem mondta, hanem reabourult s oly hangon, hogy az első zártszék-sorban is hallhatták, ejté ki e szavakat: „nagyon ro-szul vagyok gyermekem.” Egressy összeomlott, Lendvayné fel-nyitván szemeit, elsikoltotta magát; a függőnyt hirtelen leeresz-tették, s a közbejött akadályról értesített közönség megdöbben-ve oszlott szét.

A beteg azonnal lakására szállíták, de minden orvosi segély hasznalan volt fölelevenítésére. Nem tudott többé egy szót sem szólani s 'nemes lelkét harmadfél órai küzdés után, háromnegyed 12-re kielehét.

Ó, ki többször nyilvánítá, hogy beteg-ágyon nem ohajt meghalni — mint vitéz harcos a küzdeletben esett el, azon szin-padon, melynek deszkáin annyi bábert arattat ama szerepben, mely általa lett híressé és nagygyá!

Vele a nagy színi nemzedék utolsó tagja szált sirba, de a művészet muzsája öröködni fog emlékezte fölött!

Tanács.

Hugo Viktortól.

Erős, nagy ur, hatalmas, és király,
Ki mondja el ma, hogy szilárdan áll
E vaskemény korlát nem tudja-e?
Hogy csak más és bizony nem holnapé?
E zajló ábránd-ár hamar kiönt;
Dicsőség hajítja azt mint árt, özönt;
Ma tö partján a gyöngé lenge nád
A koronánál még tovább fenáll.

Bibora féltékeny most a daróc
O! add király, ha nálad van a koncz
E nép lásd fázik, mindig éhezik.
Csendes csak egy les, hogyha könnyítik.
Ékszerrel váldt át most a láncokat,
Menhelynek tárd a két fejedelmi kart;
Mühelyről gondoskodjál férfian!
S a gyermekeknek tantermek nyiljanak.

Jóért a nép jóval fizet neked;
Sorsod alatt már sokszor görnyedett.
Isten kezeben van jövőnk s a kincs,
A jöltétel csak ott felelve nincs
S adnak jövőt annyit a multakért
Amennyit ez a nép javára ért.

Add mindened, — vissz' adják egykoron;
Nem tudhatod, hogy a kalászkokon
E százdabban mi nő trónon körül,
Hajdó bátran megy-e vagy elmerül!
Jobb kézből a jót a jónak adjad
Jót adni rossznak tartsd készen a balt,
Mint a vető, ha földjén széttekint
Magot, kikelő, jobbra-balra hint.

Zombori Gedő.

Vázlatok a debreczeni diák-életből.

— Közl: S—s, J—f. —

Mi a diák?...
A diák olyan semmi, amiből minden lehet.
Örökös jökev, lángoló szív, mely szépért, jóért, hazáért,
szerelemért hangosan dobog.

Látnád csak azt az összefort tetet, hallanád csak vitáit,
hallanád csak, mikor egy coetus megdicser egy nőt!... az
van igazán megdicsérve; a költők tollából merített hasonlat
áhozképest óriási próza.

..... Én láttam a diákok jökevében, láttam mint vi-gad... Kicsi neki akkor ez a világ. Hogyis ne volna... hiszen ő
is világot hordoz szívében, nagyobb, szebb világot, mint ez a
mindenség.....

Látnád csak azt a sok összesorított markot, ha a haza
ügye merül fel...
Szereti életét a diák, mert hiszen nincs is egyebe, de kérjed
csak tőle... azt is feláldozza a homér.

Ilyen a diák!... ha kell szerelmes, ha kell hős és amit
kell, engedelmes tanuló.

I. Diák-szoba.

Behozzák a gyereket faluról abba a nagy épületbe, mit
kollégiumnak neveznek, beplántálja az apa fiát abba a
kerbe, melynek virágai nem hervadnak el soha, s melyek vi-ruljanak is addig míg a világ világ lesz.

Ad neki egy ládát, vessz egy pár könyvet, felijja öreg tár-czájába a szoba numerusát, hol fiát hagyja, azután a portá-ban megszorítja kezét, és egy „Isten áldjon meg” után szeke-re ül, s elvágtat....

A gyerek csak néz utána darabig. Egy könyvet töröl ki szeméből, s azután beballag a coetusba....
Szemügyre veszi mobilizált. — Ágya nincs, — minek is,
hisz ő a legáltalabbi a ládájá, elhálhat azon, olyan jól alszik rajta, ha egy vizsga sikerül, vagy pláne fel sem szólítja! — mint kis király.

A láda mindene. Ágya, széke, kamarája, ruha- és könyv-tár....
Mikor novitiussunk bejött a szobába, már javában folyt a beszéd. Hallja ugyan ő is a beszédet, de nem lát senkit.
Mert pápazemmel is nehéz volna abban a füstben, mely a szobában van, valami élő lényt látni; csak hallani lehet....
Novitiussunk köbög....
A coetus nevet.... Könyv már nekik.... kiállják a füs-

Egyébiránt úgy halljuk, még számos más felajánlat adakozás...

(d.) A hortobágyi pusztán a majd két hétig tartott — bár...

□ A helybeli dalárda és zenéje fardatlanul derék tanára...

□ Ábrai Károly holdvezérsárhelyi tanár, — lapunk egyik t. munkatársa és Zilahy Sándor fiatal író, jelenleg városunkban lakoznak.

□ A f. évi jun. hóban — amint a városi főorvos kimutatók igazolják: — elhaltak: 1. belében 37-en; tüdőlobban 2;...

□ A debreczeni állandó színháznak újában ajándékozta: 9. Tikos István Récsből: egy aczéllak, fekete kötével; himzett bővadász tarisznya; himzett uj háziapka; két posztó hönvédsapka; egy kis pisztoly vasesszővel; egy pár uj bakancs. 10. Márton László: két db fekete tollfogó; egy vég arany-borítás; egy vég ezüst-borítás; 3 vég teveszőr-borítás; 2 vég ezüst srm. 11. Öv. P. f. n. s. m. d. Károly: két db régi divatu ruhakerék atlaszból; két pár aczéllak; két db fekete strucztól; egy nemzeti-szín férfi öv; 40 db réz csat; 8 rőf hamuszín rojt; egy db fehér selym-rojt; egy saphköz való vörös posztó; egy fekete fergő; egy pár régi divatu hosszuszárú fehér keztyű; 9 rőf nemzeti szín selym-paszománt; 8 rőf keskenyebb nemzeti szín selym-paszománt; egy fekete posztó csákó; két db nemzeti rózsza csákhöz való; két fekete bárony pánta, fekete gyöngy és ezüst pillangókkal díszítve; egy régi divatu hosszú selyem erszény; álarézhöz való nadrág és feltöltő rózsaszín damiszból. 12. Sz. p. e. s. s. Gusztáv: Egy vászon zekes, s egy vászonadrág. 13. Ur. J. József: Egy díszkar veresharson s aranyozott hüvelyvel. 14. Komlóssy Imréné: Egy pár bronzirozott gyertyatartó négy alakkal. 15. Komlóssy Lajos: huszardolmányára 10 plattirozott sémgomb; 10 db ugyanoly rózsával. 16. Komlóssy Imre: 8 db aranyozott bronzgomb; 24 db cingomb. — A további ajándékok színházi főruhátárnok Kispótki Imrénhez küldhették a színház épületében, s jövőre is közpénztel fogadtatnak. — Debreczen, 1866. aug. 3. Komlóssy Imre, színházi biztornányi elnök.

Meghaltak: Jul. 29. Czegléda. Borhás Juliánna 13 éves. Ispoltai: Burai András 72 éves. Csopá. Mester Bántol I. Juliánna 1 1/2 éves. Piaczu. Sarló Gábor f. Mihály 9/16 éves. Csop. Czegléda. Némethi Gábor f. Sándor 1/2 éves. Öv. Horváth József né Vilius Zsuzsanna 55 éves. Csopá. Kókas Mihály f. Sándor 10 éves. Píau. Horváth János f. György 1/4 éves. 31. Czegléda. Öv. Kereszturi Jánosné Kovvsi Mária 75 éves. Várada Berki Dániel I. Róza 4 1/2 éves. Kózkörhöz. Öv. Tóth Istváné Nagy Mária 70 éves. Aug. 1. Piaczu. Debreczeni Andrási Káprós Zsuzsanna 76 éves. Czegléda. Borhá Ferencz f. Ferencz 1 éves. Mondok Sára I. Mária 1 1/2 éves. Píau. Fodor István f. Róza 1 1/2 éves. Öv. Csátrai Istváné Makra Erzsébet 68 éves. 2. Halvau. Varga András I. Juliánna 1 1/2 éves. Píau. Szabó Ferencz I. Juliánna 9/12 éves. Vargau. Nagy János f. Bántol 1/2 éves. Csop. Péntek István f. Ester 1/4 éves. Vargau. Kapusi Juliánna f. Gábor 1 éves.

Vidék.

□ Erdmihályfalváról írja tudósítunk: „A rekkenő, forró napokat hűvös hűlő napok válták fel. Julushó 18-án és 19-én az ohajta vörös fellegek nemesek mutatkoztak, de meg is öntöztek a száraz eső barázdáit. mi a tengerire felelte jótékony hatása volt, a ki ir napokon — fájalmul — az eső több határon pusztító jéggel vonult keresztül a még aratatlan buza-vetésekben tetemes kárt okozott. Városunk határa ment volt a jégtől, de sok kárt tett Bagamér, Szó-György, Ábrány, Kis-Ábrány, Semlyén, Taresa, G.-Petri és Piskolt községek határaitán s csaknem minden fentebb említett községben a jég pusztítása által az első magyar hatalmas békítő-társulat érdekelte lévén, kiküldött becső nagyok által a káros fölvetéseket s becsértéknek megállapították.

** Sárteit levelezünk írja jul. 27-ről: „Vidékünkön a tatarok bevezetvének, előttünk van a mezei munkák jutalma. A közsi vetés elég jól fizetett mindenütt, tekintve a folytonos szárazságot; de a tavasi vetemények magvakat sem adják meg; tengerink pedig oly szegény, milyenne rég óta nem emlékeztünk.

□ A császári hadsereg részére az önkéntesek fogdosatnak, csábítatnak és vásároltatnak, amint lehet, mivel ki van adva, hogy amely község elegendő számu önkéntest elő nem állít, annak hadkötéselt fiait sorshúrsra bocsátatnak. Ez annyit tesz, hogy „musa j” önkéntesek lenni. — Vidékünkön a marhavés kiűtött s a közlekedés minden faluban elzárattat. — Sok baj egyszerűre.

□ A székhelyi műkedvelő-társulat, tűzkár által tönkrel jutott mihályfalvi lakosok felségelésére 23 rft s nehány krt. küldött. Fogadják a szépre, nemesre törő társulat tagjai a szerencsétlenek hálás köszönetét.

Irodalom.

„A nagy hazafiak.”

Regényes korrajz a nem rég múlt évtizedből.

Írta Ábrai Károly. Pest 1866.

A korrajz tagadhatlanul legtöbb érdemmel, költői jogsultsággal bíró faja a regénynek, vagy mint sokan nevezni szokták, — az újabb kor epószának. Az író tárgyát szabadon választhatja, a szerelmi irányzatú sokoldalúságát s a reális élet szetterjedő áradatát egyaránt felöltheti, s midőn az okozott okból lejegyezte, egyszermind a jóv számára is teremt. Legterjedelmesebb korrajzot nyújtott Sze Jenő „Jui erant”-jában, ki egyenesen feltalált központ körül gyűjtött össze azon személyek és események csoportját, kikben s melyekben századunk legnyeres irányzatai visszatükrözöttek. Szintén terjedelmes rajzot adott Gu t. v. Károly is „Ritteren vom Geiste” című regényében, melynek ideális centruma körül az állam, vallás, társadalom szemléli érdekei forognak. A társadalom egyes problémáit íróit foglalkoztatták; George Sand az érzelmi és platói szerelmet teszi szelleműs ellenébe „Lelia”-jában, s a társadalmi osztályok harcát rajzolja Frey tag „Soll und Haben”-ében.

Ábrai Károly, a szorgalmas regény- beszély-író, kezünk között levő művében, a társadalmi élet egyik kinyitását, az il-hazafiságot orosztorza s a nemrég lezajlott gyászos emléktől multból ölelve fel tárgyat, azok felett mond ítéletet, „kik mindig ajukon hordozzák a haza szent nevét, melyt iránt pedig mitem éreznek, kik mindig „a közös édes anyánk, drága szent szülőtte földünk”-et emlegetik, melyért pedig lelkesülmi nem tudnak s melyek csak jobb napjaink szeretnek gyermekei lenni; embe-rek, kik mitem tudnak beszélni, hogy e szót „haza, szent hazánk”-re hangoztassák, kik nem teszik azt vagy amant, mert az ellenkezők a hazafisággal, nem viselnek ilyen vagy amolyan öntényt, nem ének vagy másféle eladdel, nem társalognak, nem is beszélnek nyíltan olyanokkal, kik a közvélemény előtt rosz hazafi nével vannak bélyegezve, kiknek nem kellenek töltések, víz-szabályozások, csatornák, vasutak, mert minden kivételzetit a magyart eredeti, ősi jellegéből, világpolgárrá teszi, kik egy közlekedés, mint magán összejöveletek alkalmával mindig a haza állapota felett töprengenek, agódnak, sopánkodnak, sohajtoznak, s kiket a közvélemény, azon város vagy megye tudósít, melyben laknak, fölemel, magasztal, felistenné tesz, kikben nincsen hasonló a földön, az ég alatt, kiket az egyszerű földműves vagy iparos büszkén mutogat gyermekének azon intéssel: igyekezze, hogy valaha te is hozzá hasonló légy; emberek, kik darab ideig, sokszor évekig, sokszor egész életökön keresztül a tisztelt és hódolat tönjén-füstjével érzéstannak el, pedig legtöbbször ezek közül csak olyanok, mint a hangszer, mely maga mitem érez, azon érzékeny dallamokból, melyeket hangzattal, melyekkel másokat megindít, elzérékenyít; olyanok, kik így akarják kizsákmányolni a közvérszétet, aki akarnak mások gonyegésének magára emelkedni, olyanok, kik a hazát áuzkiznek, portéknak tekintik, melyet csak azért emlegetnek szüntelen, hogy mások higgyék el, hogy az nálok is találtatik, de melyet illő arórt tústint hajlandók volnának áruba bocsátani; kik mindig az áldozatokról beszélnek, melyektől a hazafiának sohasem szabad visszariadni, ha a haza java forog kérdésben, magok azonban vonatoknak a legesekélyebb áldozatús.”

Mennyire sikerült e feladat kivétel Ábrainak, bővebben nem tárgyaljuk, mivel a részletes bírálattal lapunk korlátolt terét túlhaladja, csupán általánosságban akarunk tenni az előttünk fekvő műre egy-két megjegyzést.

Ábrai a „Nagy hazafiak”-ban mindenesetre haladást tanusít, leírásai élénkebbek, mint első műveiben s a mi fő, ma már a lélektan jellemzése is gondot fordít; kiváló alakokat, melyek képzeltünk és kedélyünkben erősen megragadnak, élénken foglalkoztatnak, nem állít ugyan elők, de egyes személy irányában rokon- vagy ellenszenvet tud kelteni, s az életből sikerült előnyös oldalai közt. Igaz ugyan, hogy a regényirolykor egy-egy elvet valamely alkalmán, annak bővebb jellemzése végett többször is érvényesít, de szükség, hogy minden újabb fölhozott elv vagy tón, az események menetébe lükette adjon s a történetre lényeges tényezőket vonatkozték. E kellettek gyakran nélkülözök Ábrainak; így ismétli az öreg Várhalmi, a regény egyik lényeges, fő-alakja, politikai elveit anélkül, hogy e hosszas kitérés, jellemre tisztább fényt vetne.

Ábrai irányla ahol kell elénk, átmelegült s ha néhol nem eléggé ösztinte, vagy épen leplezett, nem neki, de más mellékes okoknak kell tulajdonítanunk.

A regény meséjéről nem is emlékeztünk; az úgyesen benyomított szakszók bizonyára érdekelni fogják az olvasót, ki emlékeibe idézi azon időt, melyben vért ontott a hazafiúi lelkesedés, magán jobblétét kereste az önzés, számitás.

„A nagy hazafiak” történetünk egyik nevezetes korszakát tárja elénk; hazafiúi lelkesedéssel vannak rajzolva itt a közel mult dicseé de eredménytelen küzdelmei s a má már csak az öklöl is megérdemli, hogy olvasóink asztalán helyet foglaljon. —

Egyveleg.

Hogy kell a katonának levélt ezimezni. Az alsó-ausztriai posta-igazgatóság figyelemmel a közönséget, hogy az északi és déli hadseregben cs. k. katonasághoz írtett levelek és egyéb küldemények elküldése az által késleltetik és nehezítetik, mivel a czimeknek a hadtestület stb. gyakran megemlítése nincs. A közönség kérétek tehát, miszerint ezentel az említtet kijelölést, valamint az ezred, testület nevét és ha lehetséges, a zászlóaljot is, tegye ki.

Új találmány röppentyű. Egy abaujmegeyi lakos sajátzeri röppentyűt talált fel, melynek azon hatást tulajdonítja, hogy agyából az ellenség sorába löve, messze elterjedő fusztó füstje által, azokat fegyverék használatára képtelenné teszi.

Az aszlok ellen folytatott csatározás csatában a Dom-Miguel magyar-erzedből a következők sebesültek, estek és tüntek el: Elestek: Seidl Géza kaded örm. — Lisztes Ist. Csányi Fer. Sís Józ. Szabó Pé. Szepesy Pál, Kálmány Szám. P. Nagy Ist. sorv. — Páris Ged. Szegedi Pál, Palády Sánd. Szondi György, Pelbát Imre, Papp Mih. Dely Józ. tiz. Löffler Ed. kaded. tiz. — Kis Ant. z. a. dobos. — Márton Andr. Pálffy Pé. Jobb Sánd. Orosz Ján. Makuj Ján. Molnár Fer. örv. — Szabó Gáb. dobos. — Tóth Józ. kürtös.

Közemberek század szerint. 2-dik század: Décei Andr. — 3. sz. Gónczy Józ. Lehmajer Fer. — 4. sz. Fejes Istv. — 5. sz. Grát Bern. — 6. Fodor Andr. Kocsis Mih. — 7. sz. Gál Imre, Majtényi Ján. Dézi Imre, Pizok Pé. N. Tóth Sándor. — 8. sz. Harangi Józ. Szidon Ján. — Tóth Miklós I. Sütő György, Dann Andr. Hodosi Imre. — 10. sz. Gipeze Juon, Sütő Sánd. Széles Ján. Kis Gábor II. Molnár Fer. Jámbor Fer. Szücs Józ. Bacsa Laj. — 11. sz. Balázs And. Tóth Ist. Vadász And. — 12. sz. Ábrók And. Dancs Miklós, Kerek Józ. Kis Kár. Vasas Kár. — 14. sz. Balázs And. Tóth Ist. Vadász And. — 15. sz. Sugár And. Holzer Andr. Bujdosó Ján. Egri Kár. Kis Józ. Turi Mih. Ferenci Ist. Veres Sánd. Kolosi Dán. Miskó Anton, Kain Ábrahám, Pacsik Józ. Szilágyi Sánd. Balla Sánd. Rózsa Gábor, Potcsik Sánd. Mohácsi Józ. Maczkó Ján. Mészáros Mih. Eledn Henr. Kálmán Ist. Kató And. Bogdán Imre, Gyiresén Vaz. Bodnár Józ. Soltész Pál, Barát Imre. — 16. sz. Balkus Sánd. Beszik Sánd. Balog Ist. Vaszil Imre. Mile Ambr. — 17. sz. Póka Pál. — 18. sz. Balog Józ. Csibo Mih. Papp Sánd. Hetey Rad. Szilvály Ist. Trummer Már.

Éltünk: Kautz Fryg. kaded örm. — Soltz Józ. Asztalos Ist. sorv. — Szoboszlai Iz. tiz. — Kövér Sánd. Szalay Fer. Papp Ján. Török Gáb. Nagy Sánd. Elias Andr. Kossa Ján. örv. — Dusa Józ. Keesek István écs. Tárkányi György, Szilágyi László dobos.

Közemberek század szerint. 1. század Nagy Józ. Szücs Józ. Molnár Ján. Hozza Pál, Kovács Im. Lengyel Ján. Nagy Mikl. Nagy Sánd. Kiss Lász. Borsos Fer. — 2. sz. Bakó György, Erős Ján. Kenyeres Józ. László Fer. Mesteri Im. Papp Ján.

Illés Már. — 3. sz. Ajus Sánd. — 4. sz. Kaszás Gáb. Pellet Kálm. Kovács Im. Molnár Mih. Kiss Gáb. — 5. sz. Balázs Ján. Kákonvi Pál, Nagy Ján. Poor Pál. — 6. sz. Barczoz Gáb. Bojtor Sánd. Hajdu Ján. Szabó Laj. Vadász Ist. — 7. sz. Krizsán Sánd. Nagy Pál. Török Mih. Ulmer Fryg. — 8. sz. Balogh Sánd. Sipos Lász. Szilágyi György, Cziráki Mikl. 9. sz. Szanka Mih. Angulos Mát. Kelemen Józ. Matrázi Sánd. Kádár Laj. Kovács Fer. II. Fűsüs Pál, Olajos Laj. Szarka Mih. Sipos Ist. Boros Laj. Bérés Ist. — 10. sz. Patkós Józ. Sisári Andr. — 11. sz. Bandi Ján. Drigán Sánd. Farkas Ján. Horváth Ant. Hegedüs Mih. Hegedüs Sánd. Kocsi Józ. Kiss Józ. II. Markó György, Nagy Mih. I. Párizs Sánd. Szilágyi Ist. Szirmay Ján. Tóth Ist. Szabó Sánd. Végél Laj. — 12. sz. Dobrik Laj. Gyarmati Józ. Kocsis Andr. Tóth Andr. Tóth Pé. Varga Laj. Vida Kár. Tóth Pál. — 13. sz. Kovács Andr. Manitz Pé. Hadadi Pé. — 15. sz. Borsos Fer. Tornyó Andr. Szabó Ján. Bunya Dem. Fodor György, Vasas Lász. Ördög Andr. Radvánczy Laj. Szabados Lász. Serdült Ist. — 16. sz. Cziczinar György, Elek Im. Tábor Andr. Ferenczy Sánd. Fábó Józ. Gombos Andr. Horvath Sám. Hodosi Andr. Kabai Mih. Káráz Andr. Kulcsár Fer. Nagy Im. Szálkai Mih. Sivó Mikl. Lisztes Sánd. Bakó Ist. Markovics Ábr. Szakolczai Lász. Barna Ján. Baluszik Ján. — 17. sz. Csata Lász. Szálkai Pé. Ari Józ. Dangelovics Ferd. Nagy Józ. Vargeczky Jgn. Katona Fer. Deák Pé. Rozsik Már. Losonczy Andr. Vasvári Sánd. Oláh Im. Cs. Nagy Sánd. Borlász Gáb. Papernyik Mih. Kántor Andr. — 18. sz. Korényi Ján. Pável György, Vág Pál, Zájczek Ist. Brayer Mih. Parti Sánd. Dombi Sándor.

Megsárgult fehéreműt gyorsan fehérré teszi. E czélra a „Hamb. Gewerbebl.” a terpenintolaj ajánlja, mely fehérré tulajdonokkal nagy mértékben bír. Ha ugyanis a legutósó öblítő-vízhez kevés terpenintolajtól, ebből egy rész a kelme szálahoz tapad s száradással erősen fehéredést idéz elő. Egyintink egy pohárba 1 rész terpenintolaj, 3 rész örv spiritusul; e vegyületből egy evokállalidó egy akó vizet, — A fehéreműt ezen vizbe mártvatván, jól kicsavarodás s száradás végett szabad légre terítendő. — Megsárgulás után fehér lesz, a terpenintolaj sem érzik meg rajta ha az tisztá volt s nem alkalmaztatott nagyobb mennyiségben.

Szerkesztőségi nyilatkozás.

B. J. A kérdéses lap sorsáról mitem tudunk. Ha netalán hiányzik valamely példány, r e c l a m á n i k e l; reklamitól tartalmazó leveleket ingyen kézbesítünk a postabivatolok, csak nem kell lepeccsételni.

Fértecsítés.

Alurrit, tiszteltelt tudatom a t. közönséggel, miszerint közkívánatra f. aug. hó. 19-én Szent Isván király ünnepélyére a Tihanyi-Sóstó-fördőn (Konár mellett) díszes táncvigalmat rendezünk, melyre a t. közönséget teljes tisztelettel meghívni látókatodunk.

Bál alkalmával reggeli 4 órától 9-ig több rendbeli bérkocsi fog készen állani, a Tornyai Ferencz vendéglője előtt. — Egyszerűen bátor vagyok arra is figyelemzetni a t. vendégeket, kik kecsimona a Sóstóra kirándulni kívánának. annak idejében, azaz szombaton aug. 18-dikán sziveskedjenek rendelkezni.

Kényelmes öltözé-szobakról gondoskodva van. — Ez edén újból 30 szobával szaporodott fűdő-helyiségünk.

Tornyai Ferencz, fűdő-vendéglős.

Terménytár.

Debreczen. Aug. 4. (Heti üzleti szemle.) A gabonázlet csendes; mivel a behozatok csekélyek, ami a piacra hozatik, jó áron kéj. m. tiszta buza 3 rft. 50-80 kr. rozs 2 rft. 70-75 kr. zab 1 rft 80-90 kr. árpa 1 rft. 90 kr. — 2 rft. kukorica 3 rft 20-30 kr. — Tiszta buzára jó minőségben élénk a kereslet a jelenlegi fogyasztásra, ellenben rozs, uzerek által szerződött. A s. Lőrinczi ju h v s á r tegnap megkezdődött, már ma jó eredménytel bevezetelt, úgy az eladók mint a vevők melegegdesére. Árak 9 tról 15 frtig. R.

Debreczen. Julius 31. (Kicsinyben.) Tiszta buza 3 rft 65 kr. ketszeres 3 rft 10 kr. rozs 2 rft 60 kr. árpa 2 rft 30 kr. kukorica 3 rft 70 kr. zab 2 rft 35 kr. köles 3 rft 10 kr. Egy mássa szalonna 20 rft. széna 1 rft 70 kr. szalma — frt 90 kr. 1 rft szalonna 32 kr. disznóhús 16 kr. marhahús 15 kr. 60-9 kr. 1 fitec disznószőr 40 kr. Baromvásár. Az idő megcsésése a hízti állatok étvágyát kissé felebb emelte mint a mult héten volt; úgyhogy egy pár jermes ákros 140-200 rft. egy pár vágni való hízott telica 110-120 rft. egy pár közönséges fejtes telc 90-130 rft. nyegedifalón párja 100-150 rft. rugott borjú párja 26-30 rft. egy pár közönséges hamos 16-90-260 rft. egy pár hízónak való 2 éves sertés 25-35 rft. egy pár éves 18-20 rft. A mult héten tartott országos juhvásáron közel 40000 darab juh hajtattat be eladásra. Az árak következők voltak: a tenyész közönséges faju anya-birkának párja 6 rft 50 ktról 8 frtig, sovány urú 8-11 rft, hízott urú 11-15 rft, igen csekély kelendőség volt. D.

Nagyvárad. Julius 31. — T. buza 3 rft 66 kr. ketszeres 2 rft 97 kr. rozs 2 rft 66 kr. árpa 1 rft 85 kr. zab 1 rft 95 kr. tengeri 3 rft 63 kr. köles — frt — kr. 1 mássa szalonna 32 rft. széna — frt — kr. 1 font marhahús 16 kr.

Gyula. Julius 27. T. buza 4 rft — kr. ketszeres 3 rft 50 kr. rozs — frt — kr. árpa 2 rft. kr. kukorica 2 rft 80 kr. zab 2 rft 40 kr. köles — frt — kr. Egy mássa szalonna 34 rft. széna 2 rft 50 kr. 1 font marhahús 14 kr.

H. Bözörmény. Julius 30. — T. buza 7 rft 40 kr. ketszeres 6 rft 50 kr. rozs 6 rft 20 kr. árpa 5 rft 20 kr. zab 4 rft — kr. tengeri 7 rft 30 kr. köles — frt — kr. 1 mássa szalonna 29 rft. 1 font marhahús 12 kr.

Erdmihályfalva. A Julius 26-án tartott heti vásáron a termények s elemi czikkék ára következők volt: Tiszta buza mérője 3 rft 50 kr. ketszeres 2 rft 80 kr. rozs 2 rft 40 kr. tengeri 4 rft — kr. árpa 2 rft 20 kr. zab 2 rft — kr. köles vékája — frt — kr. szalonna mássája 30 rft. marhahús fontja 10 kr. (V.)

Bécsi börze árfolyama.

Table with columns: July-August, 30, 31, 1, 2, 3. Rows include 5% Metalliques, 5% nemzeti kölcsön, 1860 sors. kölcsön, Hitelintézet részvényei, Bankrészvények, Londoni váltók, Ezüst, Arany.

MIENYENREND

a liszavideki vasútvány, 1866. Május 1-ől kezdve, továbbírt rendelésig.

Table with multiple columns showing train schedules, including destinations like Bécs, Pest, Szabolcs, and departure times.

1. Bécs és Pestről... 2. Bécs és Pestre... 3. Bécs és Pestre... 4. Bécs és Pestre...

HIRDETMÉNYEK

115dik ARJEGYZEK az 'István' gőzmalom gyártmányairól. (Debreczen külszíni, közpénzfűtés mellett, osztrák értékek kotelésigéssel.)

VETORINI BALZSAM. Ezen a leghatályos növényrészekből készült a több orvosi kar által megvizsgált... Rosée de Beauté SZÉPÍTŐ-MAJUSHARMATCSEPP.

Vetni való szép őszi repce kisebb és nagyobb mennyiségben. Kapható Fosszert János Miklóstetca sarkán levő fuzterkereskedésében.

Bérléshirdetés. 4991 és 5055/1866. Sz. kir. Debreczen város tanácsa részéről közhírré létezik, hogy a város tulajdonhoz tartozó közhírré javadalmak...

Mayer G. A. V. borsoszlói gyáros FEHÉR MELL-SZÖRP-je (weißer Brust-Syrup). mindennemű tüdő köhögések, mellfájások, nátházal, elvült rekedtség, torokbántalmak...

Árverési hídetés. A helybeli protestans árverelő-intézet tulajdonhoz tartozó 11 1/2 folyó oter levő onoddi háztulni föld, folyó évi szeptember 29-dikétől 1869-dik év szeptember 29-dikéig tartó 3 évre újabbban szombherbe adandó lévén, ezen árverésnek a városi számvevő hivatalnál megtekintendő feltételek mellett a város hársádtól onoddi meglatarsza folyó évi augusztus 22-dik napjának délutón 9 óráig tettezt li, melyre az árverési szándékok, megfelelő bánatpénzzel előlva ezennek meghívhatók.

Titkos betegségeket és annak utóbajait alaposan és sikeresen gyógyítja egy 10 év óta gyakorló körhási orvos. Lakása a 'Fehérló'-hoz czimzett vendéglo mellett, 2131. sz. a. Rendel nöknek 11-12 óráig, férfiaknak d. n. 2-4 óráig. Szegényeknek ingyen adatik az általa rendelt orvosság. 5-12

Bergmann fog-gyapotja mindenféle fogfájdalom rögtöni lecsillapítására ajánlatik. Egy adag 20 kr. Kapható Debreczenben egyedül Borsos Ferenc 'Kigyó'-hoz czimzett gyógyszerárában.

Árverési hídetés. A debreczeni királyi váltótörvényszéknek 1866. évi jul. hó 26. n. 6466. szám alatt kelt végzése folytán ezennek közhírré tetetik, mikép a debreczeni lakrél-pénztár mint felperes részére [Debreczen] város mint alperesétől 60 krt váltói tartozás s járulékaik elzejeig lefoglalt ingóságok, nevezetesen házi bútorok s kovács-mesterséghez tartozó szerszámok, nevezeti alperes Ballai András szegény-utcai lakásán. Évi aug. hó 3. napján d. e. 9 órákor nyilvános árverés után, készpénzfizetés mellett el fognak adni. — Mire a venni kívánók meghívhatók. — Debreczen 1866, aug. hó 3. — A váltótörvényszéki kiküldött végrehajtó. 1-1